

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till
lagstiftning rörande tjänstekollektiv-
avtal.

Sedan år 1970 har i riket existerat ett system för förhandlingar angående statstjänstemäns och kommunala tjänsteinnehavares anställningsvillkor som nära anluter sig till de regler som gäller för kollektivavtalsinstitutet på den privata arbetsmarknaden. Bestämmelser om de avtal, s.k. tjänstekollektivavtal varmed tjänstemännens och tjänsteinnehavarnas anställningsförhållanden regleras, ingår huvudsakligen i lagen om statens tjänstekollektivavtal (FFS 664/70) och i lagen om kommunala tjänstekollektivavtal (FFS 669/70). Emedan landstinget tidigare saknade lagstiftningsbehörighet har ifrågavarande rikslagstiftning tillslut ej fått någon motsvarighet här beträffande landskapets tjänstemän och kommunernas tjänsteinnehavare. Den i riket gällande lagstiftningen om kommunala tjänstekollektivavtal har ej ansetts gälla här, enär denna lagstiftning till en betydande del berör kommunala angelägenheter, varom ju landskapet äger behörighet att lagstifta.

För att undanröja de problem som följde av ovan angivna förhållanden motionerade landstinget år 1974 i riksdagen om en ändring av självstyrelselagen sålunda, att landskapet skulle tillerkännas rätt att lagstifta om tjänstekollektivavtal för landskapets tjänstemän och kommunernas tjänsteinnehavare, vilken motion ledde till åsyftad lagstiftningsåtgärd (FFS 1 och 2/1975, ÅFS 6/75).

För att i landskapet införa ett system med tjänstekollektivavtal efter mönster från riket överlämnade landskapsstyrelsen den 16 november 1976 en framställning i ärendet till landstinget. Den 19 maj 1977 förkastades emellertid framställningen av landstinget, varvid dock tillika hemställdes att landskapsstyrelsen skulle överlämna en ny framställning i ärendet, beträffande vilken de i landskapet verkande fackliga organisationerna av landskapsstyrelsen skulle beredas tillfälle att avge yttrande.

Föreliggande framställning, över vilken inbegärts utlåtanden av förenämnda fackliga organisationer, överensstämmer på alla väsentliga punkter med den förkastade framställningen i den utformning denna erhöll vid behandlingen i landstingets lagutskott dock så, att tjänstemännen vid landstingets kansli enligt före-

liggande framställning är undantagna från tjänstekollektivavtals-systemet.

De fackliga organisationerna har i sina utlåtanden allmänt påpekat önskvärdheten av att de i riket gällande tjänstekollektivavtalen lägges till grund då de förhandlingar som förutsättes i de föreslagna lagarna inledes. Med hänsyn till att riksavtalen i tillämpliga delar följts redan under flere års tid, är det naturligt att dessa lägges till grund när förhandlingar i stöd av de föreslagna lagarna första gången sker. Man utgår med andra ord från det läge som de facto råder då förhandlingarna börjar. Om förhandlingarna resulterar i avtal som i något avseende avviker från riksavtalen är det däremot naturligt att tänka sig att man vid senare förhandlingsomgångar lägger de redan ingångna avtalen såsom grund för de avtal som ingås för kommande avtalsperiod, t.ex. så att man helt enkelt - såsom ofta sker även i riket - med vissa ändringar förlänger det tidigare gällande avtalet att gälla under ännu en avtalsperiod. Men härvid bör självfallet beaktas de förbättringar som tjänstemännen uppnått i motsvarande tjänstekollektivavtal i riket, varför de åländska avtalen sannolikt kan ingås först sedan förhandlingarna i riket avslutats. Ett sådant förfaringssätt har under många år tillämpats vid kollektivavtalsförhandlingarna mellan trafikavdelningens avtalsanställda och landskapsstyrelsen.

Införandet av ett system med tjänstekollektivavtal efter riksmönster kräver dels ny landskapslagstiftning och dels ändring av vissa lagar. De nya lagar som föreslås stiftade är en landskapslag om tjänstekollektivavtal, vilken skulle motsvara rikets lagar om statens respektive kommunernas tjänstekollektivavtal, en landskapslag om en för kommunerna gemensam avtalsdelegation samt en landskapslag om kommunalt tjänste- och arbetskollektivavtals inverkan på landskapsunderstöd. Ändringar erfordras i landstingsordningen samt i landskapslagarna angående kommunalförvaltning.

Detaljmotivering

1. Landskapslagen angående ändring av landstingsordningen för landskapet Åland.

Regleringar av villkoren i tjänsteförhållande innebär ofta merutgifter för landskapet. Detsamma gäller även villkoren i exempelvis kommunala tjänsteinnehavares och arbetstagares anställningsförhållanden då fråga är om utgifter för vilka landskapsbidrag erlägges. Rätten att besluta om landskapets utgifter tillkommer landstinget. Enär avtalssystemet förutsätter möjlighet till snabba avgöranden och då landstinget är samlat endast under en kort tid av året, föreslås att landstingets budgeträtt såvitt gäller ärenden rörande kollektivavtal överförs till finansutskottet, vilket ju äger erforderlig sakkännedom i budgetfrågor. Finansutskottet skulle enligt de föreslagna bestämmelserna ha rätt att självständigt avgöra om kollektivavtal skall godkännas eller ej. Utskottet skulle dock även ha rätt att underställa sitt beslut landstinget för fastställelse. I det senare fallet skulle landstinget, sedan diskussion i ärendet ägt rum, vid en och samma behandling fastställa beslutet eller lämna det utan fastställelse. Bestämmelsen om det sistnämnda förfarandet föreslås ingå i en ny 58a §.

Önskvärgheten av att konflikt mellan avtalsparterna undvikas motiverar en bestämmelse om att kollektivavtal skall anses vara godkänt om rösterna i finansutskottet för och emot ett godkännande därav faller lika. Ordföranden skulle således ej ha någon utslagsröst, varför lottning skulle tillgripas vid lika röstetal. Då fråga är om beslut som skall underställas landstinget för fastställelse måste beslutet omfattas av flertalet av de röstande. Motivet för detta krav är även nu den snabbhet i beslutsfattandet som är önskvärd. Sistnämnda omständighet motiverar även förslaget att ärende rörande kollektivavtal skulle överföras direkt till finansutskottet från landskapsstyrelsen.

2. Landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

1 §. Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om lagförslagets huvudsyfte, nämligen att skapa ett bestående förhandlings- och avtalssystem. Ytterligare ingår i paragrafen bestämmelser om de tjänstemannagrupper, på vilka lagen skall tillämpas. Begreppet tjänsteman omfattar enligt finländsk doktrin i princip endast

sådana personer som står i ett offentlighetsrättsligt anställningsförhållande till staten eller landskapet. Enär denna lag skall tillämpas även på kommunala tjänsteinnehavare, vilka ej enligt sistsagda definition är att betrakta såsom tjänstemän, föreslås att såsom allmän benämning på personer i landskapets eller kommuns tjänst begagnas begreppet tjänsteinnehavare. Detta begrepp är i lagförslaget avsett att vara så vidsträckt, att det täcker alla de av landskapet och kommunerna samt kommunalförbunden anställda personer som icke står i privaträttsligt arbetsförhållande. Utanför systemet står givetvis även landstingsmännen och landskapsstyrelsens ledamöter samt de kommunala förtroendemännen.

2 §. I paragrafens 1 mom. uttalas avtalsfrihetens princip. Genom tjänstekollektivavtal skulle man kunna försätta ur kraft sådana stadganden i speciallagar som gäller frågor, varom avtal skulle kunna ingås. Tjänsteinnehavare skulle dock åtnjuta minst de förmåner som enligt annan lag för hans vidkommande ej får minskas genom avtal. Sådana bestämmelser om minimiskydd förekommer t.ex. i arbetstidslagen (FFS 604/46) och i lagen om semester i vissa fall för innehavare av tjänst eller befattning, anställd i kommuns eller annat offentligt samfunds tjänst (FFS 111/39).

I paragrafens 2 mom. uttalas för tydlighetens skull, att organiseringen av landskaps- och kommunalförvaltningen ej innefattas i begreppet villkoren i anställningsförhållandet. I lagrummet uppräknas de angelägenheter som med anledning härav faller utanför förhandlings- och avtalssystemet. Utanför avtalsförfarandet skulle falla bl.a. frågor rörande ämbetsverks och inrättningars organisation, myndigheters åligganden och frågor rörande arbetsledning och arbetsmetoder. Det ankommer nämligen på landskapet och kommunerna själva att svara för att dem åvilande uppgifter handhas på ett lagenligt och ändamålsenligt sätt. Det sagda hindrar emellertid ej att påpekanden rörande angelägenheter av ifrågavarande art kan göras vid avtalsförhandlingar eller vid andra tillfällen. Utanför avtalsförfarandet skulle falla även frågor rörande inrättande eller indragning av tjänst. I samband med inrättande av tjänst beslutas även om avlöningen i tjänsten, varför avtal ej heller skall kunna träffas om tjänstens löneklassplacering. Vid behov torde dock vederbörande tjänsteinnehavarförening i samband med omorganisation böra beredas tillfälle att framlägga sina synpunkter på indragning av tjänster och inrättande av nya i deras ställe.

De frågor i vilka avtal kan träffas har i 3 mom. begränsats så, att vissa villkor i anställningsförhållande fortfarande skall regleras genom offentligrättsliga stipulationer. De angelägenheter som faller utanför avtalssystemet är av den art att det i allmänhet har ankommit enbart på arbetsgivaren att bestämma därom. Dessutom är det med beaktande av den offentliga förvaltningens uppgifter och för att personalpolitiken skall kunna handhas på ett ändamålsenligt sätt nödvändigt att begränsa avtalsfriheten. De angelägenheter, varom avtal kan träffas motsvarar dock i stort det som av hävd gäller för arbetskollektivavtalen. Avtal skulle nämligen kunna träffas om avlöningen jämte lönetillägg och tilläggsarvoden, ersättningar för naturaförmåner, semestertidens längd, semesterersättning och semesterpremie, samt uppsägnings- och arbetstid. Vidare skulle avtal kunna träffas om rätt till fria resor, ersättning för flyttningskostnader, ersättning för kostnader för tjänsteförrättning, s.k. gruppöverföring (överföring av en del av tjänsteinnehavarna inom en viss grupp till annan avlöningsklass), när sådana enligt särskilda bestämmelser är möjliga, förutsättningarna för fri sjukvård och skadestånd för olycksfall samt andra därmed jämförbara förmåner. Avtal skulle dock ej få träffas om annan tjänstledighet än sådan som beviljas på grund av sjukdom eller havandeskap och barnsård, ej heller om pensioner, familjepensioner eller andra därmed jämförbara förmåner. Ej heller skulle avtal få träffas om landskapet eller kommun tillhörig egendom, t.ex. om tjänstefoner och tjänstebilar samt användningen därav.

3 §. Avtalsparter på arbetsgivarsidan är landskapet och kommunerna. Förändret av förhandlingarna om och slutandet av avtal skulle för landskapets del ankomma på landskapsstyrelsen och för kommunernas del i regel på ett särskilt organ benämnd kommunala avtalsdelegationen, vilken inrättas genom en särskild lag. På arbetstagersidans vägnar skulle förhandlingarna föras och avtal ingås av tjänstemanna- respektive tjänsteinnehavarföreningar. Definitionen på tjänstemanna- och tjänsteinnehavarförening motsvarar definitionen på arbetstagarförening i lagen om arbetskollektivavtal. Lagförslaget utgår ej ifrån att endast vissa särskilt angivna organisationer skulle vara berättigade att ingå avtal. I stället föreslås, att det skall ankomma på arbetsgivarsidan att avgöra, vilka organisationer som är representativa för arbetstagersidan och med vilka det således är ändamålsenligt att ingå avtal.

Kommunala avtalsdelegationen föreslås kunna bemyndiga kommun eller kommunalförbund att inom de gränser delegationen bestämmer, för egen räkning ingå tjänstekollektivavtal. Sådana lokala avtal skulle ingås av kommunens styrelse eller förbundsstyrelsen inom ramen för deras befogenheter eller av lönenämnd

eller motsvarande organ. Avtalsdelegationen skulle även kunna inskränka sig till att ge fullmakt att föra lokala förhandlingar men förbehålla sig själv rätt att besluta om godkännande eller förkastande av det avtal som därvid träffas.

Förhandlingsparterna föreslås erhålla möjlighet att ingå ett eller flere s.k. huvudavtal angående förhandlingsproceduren och därtill anslutna frågor. I ett sådant avtal skulle parterna kunna överenskomma t.ex. om ett från denna lag avvikande förfarande i syfte att förebygga samhällsfarliga arbetskonflikter samt om sättet för biläggande av eventuella tvister som härrör av tjänstekollektivavtal.

4 §. Bestämmelsen i 1 mom. angående tjänstekollektivavtals form motsvarar stadgandet i 2 § 1 mom. lagen om kollektivavtal (FFS 436/46).

Paragrafens 2 mom. innehåller en allmän hänvisning till det förfarande som skall iakttas då tjänstekollektivavtal medför merutgifter för landskapet och således skall godkännas av landstinget. I 3 § 4 mom. avsett huvudavtal fordrar ej godkännande av landstinget enär ett sådant avtal ej åstadkommer någon ökning av landskapets utgifter.

5 §. Bestämmelserna om dem som är bundna av tjänstekollektivavtal motsvarar stadgandena i 4 § lagen om kollektivavtal. För att undvika de oklarheter som framkommit vid tolkningen av sistsagda lagrum har i 1 mom. 4 punkten uttryckligen stadgats att föreningar som under tjänstekollektivavtalets giltighetstid tillhört tjänstemanna- eller tjänsteinnehavarförening i egenskap av underförening men sedermera utträtt, trots utträdet är bundna av tjänstekollektivavtalet.

6 §. Bestämmelsen om uppsägning av tjänstekollektivavtal motsvarar stadgandet i 3 § lagen om kollektivavtal, förutom att uppsägningstiden såvitt gäller huvudavtal föreslås bli sex månader. Med anledning av bestämmelsen om underföreningar i 5 § föreslås i denna paragraf ett stadgande om rätt för underförening som utträtt ur tjänstemanna- eller tjänsteinnehavarförening att självständigt uppsäga tjänstekollektivavtal.

7 §. För att oklarhet om villkoren i tjänsteförhållande ej skall råda i det fall inget gällande avtal finns, föreslås att senast gällande tjänstekollektivavtal skall vara tillämpligt tills nytt avtal har ingåtts och blivit tillämpligt, såvida ej annat har överenskommits eller följer av andra bestämmelser.

8 §. Andra stridsåtgärder än lockout och strejk skulle såvitt fråga är om gällande anställningsförhållande vara förbjudna. Stridsåtgärder som ej berör gällande anställningsförhållande är t.ex. ansökningsförbud och blockad. Dylika stridsåtgärder skulle således vara tillåtna. Stridsåtgärder skulle vara förbjudna medan avtal är i kraft (9 §) eller då i lag särskilt stadgas därom.

I av tjänstemanna- eller tjänsteinnehavarförening utlyst strejk skulle även en oorganiserad tjänsteman kunna delta. I beslutet om utlysande av strejk bör noggrant angivas vilka tjänstemanna- eller tjänsteinnehavargrupper strejken omfattar. Tjänsteman eller tjänsteinnehavare skulle således ej lagligen kunna delta i strejk om han står utanför den sålunda angivna gruppen. Såsom framgår av det ovan sagda är nedsättning av arbetstakten (maskning) eller underlåtenhet att fullgöra vissa tjänsteåligganden och andra dylika stridsmetoder förbjudna. Däremot är s.k. punktstrejker tillåtna.

Det föreslås ankomma på kommunala avtalsdelegationen att på kommuns eller kommunalförbunds vägnar besluta om utlysande av lockout.

9 §. Förpliktelsen till arbetsfred föreslås följa gällande arbetskollektivavtalssystem sådan motsvarande förpliktelse enligt stadgad praxis uppfattas. Med avtal angående specialfråga avses exempelvis avtal som enbart gäller semestern.

10 §. Bestämmelsen i 2 mom. om övervakningsskyldighet för förening, som är bunden av kollektivavtal, följer samma principer som gäller för av arbetskollektivavtal bunden förening.

Enär endast vissa slag av stridsåtgärder skulle vara tillåtna, har i 1 mom. stadgats om en för alla tjänstemanna- och tjänsteinnehavarföreningar gällande skyldighet att övervaka att förbjudna stridsåtgärder icke vidtages ens i det fall att något gällande tjänstekollektivavtal ej existerar. Övervakningsskyldigheten skulle icke upphöra trots att förbjuden arbetsstrid har inletts. Övervakningsskyldig förening skulle ej få förhålla sig positiv till arbetsstriden och den skulle vara skyldig att försöka avveckla denna.

11 §. Av de i kollektivavtalssystemet tillämpade principerna följer, att kommunala avtalsdelegationen bör vara skyldig övervaka att kommunerna och kommunalförbunden efterföljer de i denna lag och i tjänstekollektivavtalen ingående bestämmelserna.

12 §. Medan tillåten arbetsstrid pågår, skulle utanför denna stående tjänsteman och tjänsteinnehavare ha rätt att förbli neutral. Sådan neutralitetsrätt skulle dock ej föreligga när försök görs att genom blockad inverka på förhållanden som ligger utanför avtalsfrihetens ram. Till den sedvanliga tjänsteplikten hör även skyldighet att vid behov utföra bl.a. övertidsarbete, såvida

behovet därav ej föranledes av arbetsstrid. För tydlighetens skull föreslås angivet att skyddsarbete, som utförs av tjänsteman eller tjänsteinnehavare, som berörs av arbetsstrid, icke gör arbetsinställelsen ofullständig utan att denna det oaktat kan uppfylla i 8 § 2 mom. angivna villkor. Då det är omöjligt att exakt definiera begreppet skyddsarbete blir det i varje enskilt fall beroende av myndighets prövning vilket slag av arbete som skall anses såsom skyddsarbete. Såsom skyddsarbete bör ej kunna anses annat än sådant arbete som är nödvändigt till förebyggande av fara för liv, hälsa eller egendom eller för avvecklande av verksamheten på behörigt sätt. Skyldigheten att utföra skyddsarbete skulle även omfatta beredskap för säkerställande av möjligheten att utföra sådant arbete. Skyddsarbete kan börja redan före den egentliga arbetsinställelsen och upphöra efter dess slut.

13 §. Sanktionen för underlåtenhet att följa bestämmelserna i tjänstkollektivavtal eller denna lag föreslås bli plikt. Förhandlingsparternas principiella likställdhet kommer till synes däri, att även landskapet, kommunala avtalsdelegationen, kommun eller kommunalförbund föreslås kunna ådömas plikt. I enlighet med de principer som gäller för arbetskollektivavtal föreslås dock att förening som lämnat i 9 § avsett samtycke ej skall vara skyldig att betala plikt. En tjänsteman eller tjänsteinnehavare skulle enligt förslaget kunna ådömas plikt på samma grund som en privat arbetstagare, d.v.s. då han brutit mot kollektivavtalets bestämmelser samt dessutom då han brutit mot de lagbestämmelser som begränsar rätten till arbetsstrid. Brytes genom arbetsstrid endast sådan förpliktelse till arbetsfred som baserar sig på att ett avtal är gällande, skulle tjänsteman som deltar i arbetsstriden med stöd av organisationsbeslut ej vara skyldig att betala plikt.

Enär domsrätten i landskapet enligt 21 § självstyrelselagen utövas av rikets domstolar och då ärenden rörande rättegångsväsendet jämlikt 11 § 2 mom. 13 punkten sagda lag underlyder rikets lagstiftningsbehörighet skall ärenden rörande utdömande av plikt handläggas vid sådan domstol som i riket är behörig att handlägga ärenden av ifrågavarande art och i den ordning som i riket är stadgad. Detta innebär att det ankommer på arbetsdomstolen att efter framställt yrkande avgöra bl.a. frågor rörande plikt.

14 §. Bestämmelserna angående de omständigheter som bör beaktas när plikt ådömes motsvarar bestämmelserna i 10 § lagen om kollektivavtal. Då enligt lagförslaget också en enskild tjänsteman kan ådömas plikt, har i paragrafen intagits en bestämmelse om möjlighet att underlåta att ådöma plikt i de fall, då det i 13 § avsedda förfarandet varit av mindre betydelse eller ägt rum under förmildrande omständigheter.

15 §. Stadgandet om när tjänstekollektivavtal kan förklaras hävt och om därpå följande uppsägning motsvarar 11 § lagen om kollektivavtal. Liksom i 6 § har underförening, som har förblivit bunden av tjänstekollektivavtal, trots att den har utträtt ur tjänstemanna- eller tjänsteinnehavarförening som är delaktig i avtalet också här givits rätt att uppsäga avtalet.

16 §. Enär tjänsteman enligt lagförslaget beviljas en begränsad rätt till arbetsstrid, är det nödvändigt att i förslaget införa en bestämmelse om att vidtagande av tillåten stridsåtgärd icke skall anses såsom vare sig straffrättsligt eller disciplinärt straffbar handling. Då det i praktiken ofta är svårt för en enskild tjänsteman att avgöra, huruvida en arbetsstrid som utlysts av förening är laglig eller olaglig, är det rimligt att den enskilde tjänstemannen ej heller skall hotas av straffrättslig eller disciplinär påföljd i det fall att en av föreningen inledd arbetsstrid visar sig vara olaglig.

17 §. En förutsättning för att avtalssystemet skall fungera, är att de tjänstemän som sitter i tjänstemanna- eller tjänsteinnehavarförenings förvaltande organ eller eljest handhar föreningens angelägenheter kan delta i avtalsförhandlingarna såsom föreningens representanter. Med tanke härpå är det befogat att stadga att en tjänsteman endast av synnerligen tvingande skäl får hindras att delta i avtalsförhandlingarna.

18 §. I paragrafen uttalas principen att avlöning erlägges endast för utfört arbete. Då arbetet är inställt till följd av arbetsstrid betalas således ej någon lön.

Då det vore oskäligt att tvinga tjänsteman att avstå från nyttjandet av tjänstebostad under den tid arbetsstrid varar, föreslås att tjänsteman bibehållas vid sin rätt till bostad trots pågående arbetsstrid.

19 §. Om en tjänsteman anser, att honom förvägrats till tjänsteförhållande hörande eller därav härflytande förmån, får han söka ändring i beslutet i administrativ väg. Enligt lagförslaget skulle villkoren för anställningsförhållandet i många fall komma att bli bestämda genom tjänstekollektivavtal. Tvistemål angående tjänstekollektivavtals giltighet och innehåll skulle handläggas av arbetsdomstolen. Då det ej kan anses befogat att två olika rättsmedel kan användas i samma ärende, föreslås att möjligheten att anföra besvär över beslut som givits i angelägenhet som enligt 2 § kan vara föremål för avtal uteslutes, såvida tjänsteman eller i denna lag avsedd förening har rätt att anhängiggöra talan i ärendet vid arbetsdomstolen. Bestämmelserna om rättegångsväsendet faller - såsom ovan konstaterats - under rikets lagstiftningsbehörighet, vilket i detta fall dock ej utgör något hinder för intagande av de föreslagna bestämmelserna, enär besvärsrätten i riket är begränsad på motsvarande sätt.

21 §. Under rikets behörighet faller fortfarande att lagstifta om medling i kollektiva arbetstvister, varför bl.a. de stadganden som reglerar riksförlikningsmannens verksamhet gäller i landskapet. Fördenskull föreslås stadgat att avskrifter av ingångna tjänstekollektivavtal skall - på samma sätt som i riket - tillställas riksförlikningsmannabyrån.

3. Landskapslagen om kommunala avtalsdelegationen.

1 §. De i landskapslagen om tjänstekollektivavtal avsedda förhandlingarna skulle på kommunernas och kommunalförbundens vägnar föras av kommunala avtalsdelegationen och tjänstekollektivavtal som ingås av delegationen skulle binda kommuner och kommunalförbund. Avtalsdelegationen skall enligt 1 § 3 mom. lagen om kommunala arbetsavtal (FFS 1/75) även ingå de arbetskollektivavtal som berör kommuner och kommunalförbund.

2 §. Kommunala avtalsdelegationen föreslås bestå av sex medlemmar jämte personliga ersättare. Medlemmarna och deras ersättare skulle utses av landskapsstyrelsen sedan kommunerna beretts tillfälle att framställa förslag och deras mandattid skulle vara fyra år. De som utses till medlemmar eller ersättare bör äga kännedom om arten av de frågor som skall behandlas av delegationen. Ytterligare förutsättes att landskapets olika delar skall vara företrädde i delegationen. Med hänsyn till att mer än hälften av de kommunalt anställda för närvarande är i stadens tjänst, anser landskapsstyrelsen att Mariehamn bör erhålla tre representanter i delegationen medan landskommunerna lämpligen erhåller två representanter från fasta Åland och en från skärgården.

3 §. Landskapsstyrelsen föreslås få rätt att förordna två personer som skulle närvara vid kommunala avtalsdelegationens sammanträde och där äga yttrande- men ej rösträtt. Avsikten med bestämmelsen är närmast att ge landskapsstyrelsen möjlighet att följa förhandlingarna såvitt fråga är om sådana tjänsteinnehavare och arbetstagare, vilka helt eller delvis avlönas med landskapsmedel. Fördenskull föreslås även uttryckligt stadgat att vederbörande skall upprätthålla kontakt mellan landskapsstyrelsen samt att landskapsstyrelsen på basen av de uppgifter som därigenom erhålles skall informera landstingets finansutskott om förhandlingarnas framskridande.

4 §. Handhavandet av avtalsdelegationens kontorsgöromål kan enligt förslaget uppdragas åt en byrå som inrättas av kommunerna gemensamt. Utgifterna för avtalsdelegationen och dess byrå föreslås bestridas av kommunerna gemensamt i förhållande till antalet skattören.

5 §. I reglemente för avtalsdelegationen skulle närmare föreskrifter utfärdas angående dess organisation och verksamhet samt om delegationsmedlems ställning. Delegationen föreslås således få rätt fria händer att ordna sin inre verksamhet. En viss kontrollfunktion bör dock förbehållas landskapsstyrelsen. Fördenskull föreslås att reglementet skall godkännas av landskapsstyrelsen.

6 §. I enlighet med i riket gällande bestämmelser föreslås att besvär ej skall få anföras över beslut som gäller ingående eller tillämpning av tjänste- eller arbetskollektivavtal. Med hänsyn till att landskapsstyrelsen anhängiggjort ett förslag till motion rörande komplettering av lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50), innebärande att landskapsstyrelsen skulle erhålla ställning av besvärsmyndighet bl.a. beträffande vissa beslut som fattats av kommunala organ i landskapet, föreslås beträffande ändringssökande för övrigt endast intagande av en hänvisning till vad därom särskilt är stadgat.

4. Landskapslagen om kommunalt tjänste- och arbetskollektivavtals inverkan på landskapsunderstöd.

Som ovan anförts under motiveringen för ändringen i landstingsordningen kan kommunala tjänste- och arbetskollektivavtal medföra ökade utgifter för landskapet. Fördenskull är det motiverat att stadga att landstingets finansutskott skall godkänna dylikt avtal till den del fråga är om en utökning av landskapets utgiftsbörda. I ifrågavarande lagförslag stadgas därför som ett komplement till bestämmelserna i 3 § i den föreslagna landskapslagen om kommunala avtalsdelegationen att nämnda delegation utan dröjsmål skall tillställa landskapsstyrelsen uppgjorda tjänste- och arbetskollektivavtal för vidarebefordran till finansutskottet.

Landskapslagen angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland och landskapslagen angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad.

Kommunallagarna föreslås kompletterade med bestämmelser innehållande hänvisning till tjänstekollektivavtalslagstiftningen och även till den för kommunala tjänsteinnehavarna och arbetstagarna gällande pensionslagstiftningen. Ytterligare föreslås att bestämmelserna om fastställande av lön för tillfällig personal utgår, enär även om sådant personals löneförmåner skulle ingå bestämmelser i tjänstekollektivavtal.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landstingsordningen för landskapet Åland.

I enlighet med landstingets beslut, tillkommet i den ordning 55 § landstingsordningen föreskriver, fogas till landstingsordningen för landskapet Åland av den 2 februari 1972 (11/72) nya 36a, 36b och 58a §§ såsom följer:

36a §.

Utöver vad som stadgats i 36 § ankommer det på finansutskottet att genom landskapsstyrelsen följa förhandlingarna om tjänstekollektivavtal för landskapets tjänsteinnehavare och till den del landstingets godkännande är erforderligt godkänna avtalet. Utskottet kan underställa sitt beslut i ärendet landstinget för fastställelse.

Tjänstekollektivavtal som skall godkännas av finansutskottet befordras till detsamma på landskapsstyrelsens försorg. Är utskottets medlemmar icke eniga i sitt beslut gäller den av de flesta omfattade åsikten såsom beslut. Faller rösterna lika, anses avtalet godkänt. I övriga ärenden som rör tjänstekollektivavtal avgör lotten vid lika röstetal. För fattande av beslut om underställande kräves, att beslutet omfattas av majoriteten av de avgivna rösterna. Sedan finansutskottet fattat beslut i ärende som rör tjänstekollektivavtal, skall beslutet omedelbart bringas till landskapsstyrelsens kännedom.

Medan förhandlingar om tjänstekollektivavtal pågår, får medlem av finansutskottet ej utan utskottets tillstånd yppa vad han erfarit vid ärendets behandling i utskottet.

Finansutskottet skall för varje år till landstinget avgiva skriftlig redogörelse beträffande handläggningen av i denna paragraf avsedda ärenden.

36b §.

Beror beloppet av landskapsbidrag enligt landskapslag av villkoren i sådan persons anställningsförhållande, som är i tjänst hos den som beviljas bidraget, kan finansutskottet genom landskapslag givas i uppdrag att genom landskapsstyrelsen följa förhandlingarna om dessa villkor och på landstingets vägnar godkänna dem såsom grund för bidraget.

Vid handläggningen av i 1 mom. angivna ärenden skall stadgandena i 36a § i tillämpliga delar iakttagas.

58a §.

Då finansutskottet underställt sitt beslut i ärende rörande kollektivavtal landstinget för fastställelse, bör landstinget, sedan diskussion i ärendet ägt rum, fastställa beslutet eller lämna det utan fastställelse.

L a n d s k a p s l a g
om tjänstekollektivavtal

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 kap.

Lagens tillämpningsområde.

1 §.

För fastställande av villkoren i anställningsförhållandet för landskapets och kommunernas tjänsteinnehavare genom tjänstekollektivavtal och för tryggnade av arbetsfreden förhandlas på sätt i denna lag stadgas.

Såsom landskapets tjänsteinnehavare anses förutom tjänstemän även personer som står i sådant med tjänsteförhållande jämförligt anställningsförhållande som är huvudsyssla.

Såsom kommunala tjänsteinnehavare anses personer i kommunal tjänst eller i sådant tillfälligt offentligrättsligt anställningsförhållande till kommun som avses i 85 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) och i 69 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad (4/61).

Vad i denna lag är stadgat om kommun eller om tjänsteinnehavare i kommun äger motsvarande tillämpning på sammanslutning av kommuner samt på tjänsteinnehavare däri.

2 §.

Angående villkoren i tjänsteinnehavares anställningsförhållande gäller, utan hinder av vad i lag är stadgat, vad därom bestämmes genom tjänstekollektivavtal. Tjänsteinnehavare åtnjuter likväl minst de förmåner, beträffande vilka enligt lag sämre villkor för hans vidkommande icke får avtalas.

Till villkoren i anställningsförhållande hänförs icke grunderna för landskapets eller kommunernas ämbetsverks och inrättningars organisation eller annan reglering av desamma, ej heller inrättande eller indragning av tjänst, myndighets åligganden eller inre arbetsfördelning, arbetsledningen, arbetsmetoderna eller uppkomsten av tjänsteförhållande eller därmed jämförligt anställningsförhållande eller grunderna för deras upphörande.

Avtal får ej ingås om

1) kompetensvillkoren för tjänst, befodringsgrunder, tjänsteinnehavares skyldigheter, disciplin eller tjänstledighet på annan grund än sjukdom eller havandeskap och barnsbörd;

2) pensioner, familjepensioner eller därmed jämförliga andra förmåner, hyran för bostad som innehas på grundval av tjänsteförhållande eller nyttjande av landskapet eller kommunen tillhörig annan egendom; ej heller om

3) de frågor, beträffande vilka för arbetstagarnas del överenskommelse icke kan träffas genom arbetskollektivavtal.

Beträffande angelägenhet som icke reglerats genom tjänstekollektivavtal samt beträffande i 3 mom. avsedda angelägenheter gäller vad därom är särskilt stadgat eller föreskrivet eller utöver tjänstekollektivavtalet i enskilt fall överenskommet med tjänsteinnehavare som åtnjuter avtalslön.

Sådan bestämmelse i tjänstekollektivavtal som står i strid med 1,2,3 eller 4 mom. är ogiltig.

2 kap.

Tjänstekollektivavtal.

3 §.

Förhandlings och avtalsparter är:

- 1) på landskapets vägnar, landskapsstyrelsen
- 2) på kommunernas vägnar, kommunala avtalsdelegationen,
- 3) på landskapets tjänsteinnehavares vägnar, sådan registrerad förening, till vars egentliga ändamål det hör att bevaka tjänstemännens intressen i tjänsteförhållanden (tjänstemannaförening) och med vilken landskapsstyrelsen efter att vid behov ha hört berörda organisationer prövar ändamålsenligt att ingå avtal,
- 4) på kommunala tjänsteinnehavares vägnar, sådan registrerad förening, till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänsteinnehavarnas intressen i kommunala anställningsförhållanden (tjänsteinnehavarförening) och med vilken avtalsdelegationen efter att vid behov ha hört berörda organisationer prövar ändamålsenligt ingå tjänstekollektivavtal.

I angelägenhet vari överenskommelse får träffas genom tjänstekollektivavtal kan kommunala avtalsdelegationen bemyndiga kommun eller kommunalförbund att för egen del ingå tjänstekollektivavtal inom de gränser avtalsdelegationen bestämmer.

Angående kommunala avtalsdelegationens organisation och verksamhet stadgas i landskapslagen om kommunala avtalsdelegationen (/).

Angående förhandlingsproceduren samt om förfarandet för tryggnad av arbetsfreden eller om annat sådant förfarande kan särskilt avtal (huvudavtal) ingås. Om detta avtal gäller vad om tjänstekollektivavtal är stadgat, såframt ej annat följer av 6 § 1 mom.

4 §.

Tjänstekollektivavtal skall ingås skriftligen. Avtal kan ingås även sålunda, att avtalets innehåll uppges i det vid förhandlingarna mellan förhandlingsparterna förda protokollet, vilket styrkes på överenskommet sätt.

Medför tjänstekollektivavtal merutgifter för landskapet, för vilkas godkännande erfordras beslut av landstinget, skall avtalet underställas landstinget för godkännande såsom därom är särskilt stadgat.

5 §.

Bundna av tjänstekollektivavtal är:

- 1) landskapet,
- 2) kommuner och kommunalförbund samt kommunala avtalsdelegationen,
- 3) de tjänstemanna- och tjänsteinnehavarföreningar som ingått tjänstekollektivavtal eller som efteråt med samtycke av tidigare parter i avtalet skriftligen biträtt detsamma,
- 4) de registrerade föreningar som direkt eller genom mellanled är eller under avtalets giltighetstid varit underföreningar av i 3 punkten avsedda tjänsteinnehavarföreningar, och
- 5) de tjänsteinnehavare som är eller under avtalets giltighetstid varit medlemmar i av avtalet bunden förening.

Landskapet, kommun eller kommunalförbund får, med undantag av ovan i 2 § 4 mom. avsedda enskilda fall, ej inom tjänstekollektivavtals tillämpningsområde bestämma eller överenskomma om sådana villkor i anställningsförhållandet för tjänsteinnehavare, som står utanför tjänstekollektivavtalet men utför i avtalet avsett arbete, att de strider mot tjänstekollektivavtalet.

Vad i 1 och 2 mom. är stadgat skall iakttagas endast försåvitt landskapet, kommun, tjänsteinnehavarförening eller tjänsteinnehavare icke är bunden av tidigare, på andra villkor ingånget tjänstekollektivavtal eller såframt den krets tjänstekollektivavtalet binder icke är begränsad i avtalet.

6 §.

Tjänstekollektivavtal som icke ingåtts för viss tid kan av den som är part i avtalet uppsägas, varvid uppsägningstiden är tre månader, såvida ej annat överenskomits. Tjänstekollektivavtal som slutits för längre tid än fyra år gäller efter förloppet av fyra år såsom tjänstekollektivavtal vars giltighetstid icke är bestämd. Vad här är sagt gäller även huvudavtal. Uppsägningstiden för dess vidkommande är likväl sex månader.

Samma uppsägningstid som part i avtalet har i 5 § 1 mom. 4 punkten avsedd förening, om den upphört att vara underförening av förening som är part i avtalet. Underförening är likväl bunden av tjänstekollektivavtal under samma tid som ovan avsedd förening vilken är part i avtalet.

Uppsägning skall ske skriftligen.

7 §.

Även om tjänstekollektivavtal upphört att gälla, skall däri upptagna villkor för anställningsförhållande fortfarande iakttagas intill dess nytt avtal ingåtts och trätt i kraft, såframt ej annat överenskommits eller följer av 2 § 4 mom.

3 kap.

Arbetsfred och arbetstvister.

8 §.

Annan stridsåtgärd, som angår gällande anställningsförhållande, än lockout eller strejk får ej vidtagas. Även dessa är förbjudna, om syftet med dem är att påverka andra angelägenheter än sådana, som enligt 2 § kan vara föremål för avtal, eller om så är särskilt stadgat i lag.

Med l o c k o u t avses av landskapet, kommun eller kommunalförbund föreställd och med s t r e j k av tjänsteinnehavarförening mot landskapet, kommun eller kommunalförbund riktad arbetsinställelse, som har till ändamål att utgöra påtryckning på motparten i arbetstvisten genom att avbryta utförandet av de av arbetsinställelsen omfattade tjänsteinnehavarnas samtliga tjänsteåligganden med nedan stadgade begränsningar.

Landskapsstyrelsen eller kommunala avtalsdelegationen besluter för landskapets respektive kommuns och kommunalförbunds vidkommande om inledande av lockout.

Tjänsteinnehavare får delta i strejk endast med stöd av beslut av tjänsteinnehavarförening som utlyst strejken.

9 §.

Av tjänstekollektivavtal bunden får icke medan avtalet gäller vidtaga stridsåtgärd som angår avtalets giltighet, bestånd eller rätta innebörd eller för avgörande av tvist med anledning av ett på avtalet grundat anspråk, för ändring av gällande avtal eller för åstadkommande av nytt avtal.

I 1 mom. avsedd förpliktelse till arbetsfred kan utvidgas i tjänstekollektivavtal. Förpliktelsen till arbetsfred gäller även förening, vars i 5 § 1 mom. 4 punkten nämnda underförening med föreningens samtycke ingått tjänstekollektivavtal. Förefintligheten av ovan i 3 § 4 mom. avsett avtal eller annat avtal, som ingåtts uteslutande för reglering av specialfrågor, hindrar icke att stridsåtgärder inledes för åstadkommande av nytt avtal angående andra frågor, såframt ej annat är avtalat.

10 §.

Tjänstemanna- och tjänsteinnehavarföreningar är skyldiga att övervaka att underlydande föreningar och tjänsteinnehavare avhåller sig från i 8 § förbjudna stridsåtgärder.

Av tjänstekollektivavtal bunden förening är skyldig att tillse, att underlydande föreningar och tjänsteinnehavare som berörs av avtalet icke bryter mot den förpliktelse till arbetsfred varom stadgas i 9 § eller mot bestämmelserna i avtalet.

Förening enligt 1 eller 2 mom. åvilande skyldighet innebär även att föreningen icke får stödja eller främja förbjudna stridsåtgärder eller på annat sätt medverka till sådana åtgärder utan är pliktig att söka avveckla dem.

11 §.

Kommunala avtalsdelegationen åligger att övervaka, att kommunerna och kommunalförbunden iakttaga stadgandena i denna lag och bestämmelserna i tjänstekollektivavtal. Angående övervakningsskyldigheten gäller på motsvarande sätt vad i 10 § är stadgat om tjänsteinnehavarförenings skyldighet att övervaka underlydande föreningar.

12 §.

Tjänsteinnehavare är icke skyldig att utföra åligganden vilka berörs av tillåten lockout eller strejk eller av sådan blockad som gäller angelägenheter vilka enligt 2 § kan vara föremål för avtal. Tjänsteinnehavare som icke omfattas av arbetsstrid skall fullgöra sina sedvanliga tjänsteplikter, varjämte han är skyldig att utföra skyddsarbete. Vad i 8 § 2 mom. är stadgat hindrar icke tjänsteinnehavare som omfattas av arbetsstrid att utföra skyddsarbete.

Med s k y d d s a r b e t e avses arbete som vid arbetsstrid är oundgängligt för förhindrande av fara för medborgarnas liv eller hälsa eller för skyddande av sådan egendom, som särskilt utsättes för fara till följd av arbetsstriden.

4 kap.

Påföljder av brott mot tjänstekollektivavtal och stadgandena i denna lag.

13 §.

Av tjänstekollektivavtal bunden, som medvetet överträder bestämmelserna i avtalet, kan av arbetsdomstolen ådömas plikt.

Förfar landskapet, kommunala avtalsdelegationen, kommun eller kommunalförbund i strid med stadgandena i 8 eller 9 § eller underlåter att iakttaga vad i 11 § är stadgat, skall den felande om ej annat är föreskrivet i tjänstekollektivavtal, i stället för skadestånd betala plikt. Detsamma gäller, om tjänstemanna- eller tjänsteinnehavarförening förfar i strid med stadgandena i 8 eller 9 § eller underlåter att iakttaga vad i 10 § är stadgat. Stadgandena i detta moment skall dock ej tillämpas på förening som lämnat i 9 § avsett samtycke.

Plikt får för landskapet, kommunala avtalsdelegationen, kommun, kommunalförbund eller förening uppgå till högst 50.000 mark och för tjänsteinnehavare till högst 200 mark.

14 §.

Då plikt ådömes, skall hänsyn tagas till alla föreliggande omständigheter, i synnerhet till skadans storlek och graden av skuld. Har i 13 § avsett förfarande varit av ringa betydelse eller har det ägt rum under förmildrande omständigheter, behöver plikt icke ådömas.

Plikt tilldömes, såvida ej annat är föreskrivet i tjänstekollektivavtalet, den som lidit skada eller, om ingen skada uppkommit, den part på vars yrkande domen givits. Finns det flera till plikten berättigade parter, skall i domen, med beaktande av storleken av den skada som drabbat envar av dem och deras medlemmar och dem som de företräder, bestämmas hur det utdömda beloppet skall fördelas mellan parterna.

15 §.

Har bestämmelserna i tjänstekollektivavtal så väsentligt åsidosatts, att det icke rimligtvis kan fordras, att de övriga av avtalet bundna skall kvarstå i avtalsförhållandet, kan arbetsdomstolen förklara avtalet omedelbart hävt.

Har avtal på talan mot någon tjänstemanna- eller tjänsteinnehavarförening förklarats hävt, kan avtalet inom två veckor uppsägas jämväl gentemot övriga föreningar.

Har avtal på förenings talan förklarats hävt, äger även annan förening, som är part i avtalet eller som har uppsägningsrätt enligt 6 § 2 mom., rätt att inom två veckor uppsäga avtalet.

Sålunda uppsagt avtal upphör omedelbart att gälla.

16 §.

Tjänsteinnehavares deltagande i en av tjänsteinnehavarförening vidtagen stridsåtgärd med stöd av föreningens beslut skall icke anses som brott i tjänsten, ej heller som sådan handling, som kan bestraffas i disciplinär väg.

5 kap.

Särskilda stadganden

17 §.

Tjänsteinnehavare får icke utan synnerligen tvingande skäl hindras att i egenskap av företrädare för tjänsteinnehavarförening delta i förhandlingar som avses i denna lag.

18 §.

Till tjänsteinnehavare som omfattas av arbetsstrid erlägges icke avlöning eller andra ekonomiska förmåner för den tid arbetet är inställt till följd av stridsåtgärd mot landskapet, kommun eller kommunalförbund. Sådana förmåner utgår ej heller till tjänsteinnehavare som omfattas av lockout som utlysts av landskapet, kommun eller kommunalförbund. Tjänsteinnehavare äger likväl rätt att nyttja tjänstebostad medan arbetsstrid pågår.

19 §.

Tjänsteinnehavare får icke genom besvär söka ändring i myndighets beslut i ärende som avses i 2 § eller bringa det till handläggning genom anspråk på rättelse eller såsom förvaltningstvistemål, om han eller tjänsteinnehavarförening äger rätt att anhängiggöra ärendet vid arbetsdomstolen.

20 §.

På de terminer som avses i denna lag tillämpas stadgandena i lagen om beräkning av laga tid (FFS 150/30).

21 §.

Landskapsstyrelsen och kommunala avtaldelegationen skall inom en månad efter det tjänstekollektivavtal undertecknats översända avskrift därav till riksförlikningsmannabyrån.

22 §.

Närmare stadganden om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

23 §.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1978

Av verkställigheten av lagen förutsatta åtgärder kan vidtagas innan lagen träder i kraft.

L a n d s k a p s l a g
om kommunala avtalsdelegationen.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

Kommunala avtalsdelegationen har till uppgift att på kommuns och kommunalförbunds vägnar förhandla och avtala om dessas tjänsteinnehavares och arbetstagares villkor i anställningsförhållande i den ordning, varom stadgas i landskapslagen om tjänstekollektivavtal (/), och lagen om kommunala arbetskollektivavtal (FFS 670/70) samt att fullgöra övriga på delegationen enligt lag ankommande åligganden.

Avtalsdelegationen kan giva rekommendationer i frågor, angående vilka överenskommelse icke kan träffas genom tjänstekollektivavtal.

2 §.

Avtalsdelegationen består av sex medlemmar, och envar av dem har en personlig suppleant. Medlemmarna och suppleanterna förordnas av landskapsstyrelsen sedan kommunerna beretts tillfälle att framställa förslag. Medlemmarnas och suppleanternas mandattid är fyra år. Medlemmarna och suppleanterna skall utses så, att kännedomen om villkoren i anställningsförhållanden beaktas samt att landskapets olika delar blir företrädade.

3 §.

Två av landskapsstyrelsen förordnade personer äger rätt att närvara vid avtalsdelegationens sammanträden samt att där delta i diskussionen, men icke i fattandet av beslut. Det åligger vederbörande att framlägga landskapsförvaltningens synpunkter på de frågor förhandlingarna gäller, såvitt fråga är om landskapets andel i kostnader och upprätthålla kontakt mellan landskapsstyrelsen och avtalsdelegationen. Landskapsstyrelsen skall på basen av de uppgifter som därvid erhålles informera landstingets finansutskott om förhandlingarnas framskridande.

4 §.

För beredning av de ärenden som ankommer på avtalsdelegationen och för verkställighet av dess beslut kan inrättas en byrå med nödig personal.

Utgifterna för avtalsdelegationen och dess byrå bestrides av kommunerna gemensamt i förhållande till envar kommuns skattören under föregående år. På sjömansinkomst beräknas antalet skattören sålunda, att det av sjömansskatten till kommunen redovisade beloppet i mark multipliceras med talet sju.

5 §.

Avtalsdelegationen antager reglemente, som innehåller närmare föreskrifter om delegationens organisation och verksamhet samt om delegationsmedlems ställning. Reglementet skall godkännas av landskapsstyrelsen.

6 §.

I avtalsdelegationens beslut om ingående eller tillämpning av tjänste- eller arbetskollektivavtal får ändring ej sökas. Detsamma gäller beslut som med stöd av 3 § 2 mom. landskapslagen om tjänstekollektivavtal fattats av kommun eller kommunalförbund.

I av avtalsdelegationen fattat beslut som gäller andra än i 1 mom. avsedda angelägenheter får ändring sökas genom besvär såsom därom är särskilt stadgat.

7 §.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1978

Före lagens ikraftträdande skall nödiga åtgärder för dess verkställighet vidtagas.

Medlemmarna och suppleanterna i avtalsdelegationen skall förordnas före lagens ikraftträdande. Dessa medlemmars och suppleanters mandattid begynner när lagen träder i kraft och varar till utgången av år 1979. Delegationen sammankallas till sitt första sammanträde av en av landskapsstyrelsen till sammankallare förordnad medlem, som leder ordet vid sammanträdet, tills ordförande för delegationen blivit vald.

L a n d s k a p s l a g

om kommunalt tjänste- och arbetskollektivavtals inverkan på landskapsunderstöd.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

För att landskapsunderstöd på särskilt fastställda grunder skall utgå till kommun och kommunalförbund för bestridande av merutgifter för löner och andra förmåner, vilka erlägges i enlighet med tjänste- och arbetskollektivavtal för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare, förutsättes att landstingets finansutskott på landskapets vägnar godkänt avtalet, försåvitt gäller landskapsunderstödet, eller, om avtalet ej förutsätter landstingets godkännande, att vederbörande landskapsmyndighet godkänt det till sagda del. Finansutskottet kan, såsom därom särskilt stadgas, underställa sitt beslut i ovan angivet ärende landstinget för fastställelse.

2 §.

Kommunala avtalsdelegationen skall utan dröjsmål tillställa landskapsstyrelsen uppgjorda tjänste- och arbetskollektivavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1978

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland.

I enlighet med landstingets beslut

ändras 84 § 2 mom. och 85 § 1 mom. landskapslagen den 18 april 1956 om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) samt

fogas till lagen en ny 89a §, såsom följer:

84 §.

- - - - -
Angående tjänsteinnehavares avlöning och övriga villkor i anställningsförhållandet utfärdas, utöver vad därom är föreskrivet i tjänstekollektivavtal eller särskilt stadgat, erforderliga bestämmelser i tjänstestadga för kommunen. I tjänstestadgan meddelas även allmänna bestämmelser om ordningen för besättande av tjänster och om disciplinär bestraffning av tjänsteinnehavare, såvida ej därom är särskilt stadgat. Disciplinära åtgärder är varning, avhållande från tjänsteutövning och avsked.

85 §.

Vid tillfälligt behov eller i brådskande fall kan kommunalstyrelsen utan att kommunalfullmäktige så beslutat, anställa erforderliga biträden. Åtgärden skall dock anmälas till kommunalfullmäktiges godkännande vid deras nästföljande sammanträde.

- - - - -
89a §.

Angående fastställande av tjänsteinnehavares och arbetstagares avlöning och andra villkor i arbetsförhållandet genom tjänste- och arbetskollektivavtal samt om deras pensionsskydd är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1978

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad.

I enlighet med landstingets beslut
ändras 68 § 2 mom. och 69 § 1 mom. landskapslagen den 28 mars 1961 om
kommunalförvaltning i Mariehamns stad (4/61) samt
fogas till lagen en ny 73a §, såsom följer:

68 §.

- - - - -
Angående tjänsteinnehavares avlöning och övriga villkor i anställningsförhållandet utfärdas, utöver vad därom är föreskrivet i tjänstekollektivavtal eller särskilt stadgat, erforderliga bestämmelser i tjänstestadga. I tjänstestadgan meddelas även allmänna bestämmelser om ordningen för besättande av tjänster och om disciplinär bestraffning av tjänsteinnehavare, såvida ej därom är särskilt stadgat. Disciplinära åtgärder är varning, avhållande från tjänsteutövning och avsked.

69 §.

Vid tillfälligt behov eller i brådskande fall kan stadsstyrelsen utan att stadsfullmäktige så beslutat, anställa erforderliga biträden. Åtgärden skall dock anmälas till stadsfullmäktiges godkännande vid deras nästföljande sammanträde.

- - - - -
73a §.

Angående fastställande av tjänsteinnehavares och arbetstagares avlöning och andra villkor i arbetsförhållandet genom tjänste- och arbetskollektivavtal samt om deras pensionsskydd är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1978.

Mariehamn, den 15 november 1977

V i c e l a n t r å d

Lagberedningschef

Karl Sundblom

Christer Jansson.